

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 752/2542

บริษัท เงินทุนหลักทรัพย์ อินเตอร์เครดิต แอนด์ ทรัสต์ จำกัด โจทก์ นางสาว กำไล ทิพย์ ชัย วงศ์ กับพวกจำเลย
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 198, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 179, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.
2483 มาตรา 9

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยเป็นหนี้โจทก์ตามคำพิพากษาถึงที่สุดซึ่งพิพากษาให้จำเลยชำระเงิน 40,500 บาท และ
ร่วมกันค้ำประกันรถยนต์ที่เช่าซื้อในสภาพเรียบร้อยใช้การได้ดีแก่โจทก์ หากคืนไม่ได้ให้ใช้ราคาแทน
145,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีนับแต่วันฟ้องจนกว่าจะส่งมอบรถยนต์คืนหรือ
ใช้ราคาแทน กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนโจทก์แม้หนี้ตามคำพิพากษา
ส่วนที่ให้จำเลยชำระเงินแก่โจทก์ถือได้ว่าเป็นหนี้ที่กำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน แต่เมื่อรวมกับ
ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความที่ศาลชั้นต้นกำหนดให้จำเลยชดใช้แก่โจทก์แล้วก็ยังมีจำนวน
น้อยกว่า 50,000 บาทส่วนหนี้ตามคำพิพากษาส่วนที่ให้จำเลยร่วมกันค้ำประกันรถยนต์ที่เช่าซื้อในสภาพ
ใช้การได้ดีแก่โจทก์ หากคืนไม่ได้ให้ใช้ราคาแทน 145,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย เป็นการกำหนดให้
จำเลยกระทำการชำระหนี้ที่ละอย่างก่อนหลังตามลำดับ ไม่ใช่การอันมีกำหนดพึงกระทำเพื่อ
ชำระหนี้มีหลายอย่างอันจำเลยจะพึงเลือกได้ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา
198หนี้ตามคำพิพากษาที่จำเลยจะต้องกระทำก่อนจึงเป็นหนี้ส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืน เมื่อโจทก์
ยังคงมีกรรมสิทธิ์ในรถยนต์ที่เช่าซื้อและมีสิทธิติดตามเอาคืนจากจำเลย และจำเลยมีหน้าที่ต้อง
ส่งคืนรถยนต์ที่เช่าซื้อในสภาพใช้การได้ดี หากคืนไม่ได้จึงจะใช้ราคาแทน และปรากฏว่ารถยนต์ที่
เช่าซื้อยังมีอยู่และโจทก์สามารถบังคับให้จำเลยคืนรถยนต์ที่เช่าซื้อได้ กรณีจึงไม่แน่นอนว่าหนี้ที่จะ
บังคับให้ใช้ราคาแทนการส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อจะมีหรือไม่ หนี้ตามคำพิพากษาส่วนนี้จึงเป็นหนี้ที่
ไม่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน ดังนี้โจทก์จึงฟ้องขอให้จำเลยล้มละลายในหนี้ตามคำพิพากษา
ดังกล่าวไม่ได้ คดีล้มละลาย โจทก์อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นที่พิพากษายกฟ้องโจทก์ เป็นการ
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นตามคำฟ้องขอให้ล้มละลาย ต้องเสียค่าขึ้นศาลสำหรับคำฟ้องอุทธรณ์ 50 บาท
ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 179(1)

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยทั้งสองมีหนี้สินล้นพ้นตัว ขอให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยทั้งสองเด็ดขาด
และพิพากษาให้จำเลยทั้งสองล้มละลายจำเลยทั้งสองไม่ยื่นคำให้การและขาดนัดพิจารณา
ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์แผนกคดีล้มละลายพิพากษายืนโจทก์ฎีกา
ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงฟังได้ในเบื้องต้นว่า จำเลยทั้งสองเป็นหนี้โจทก์
ตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลแพ่ง คดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 24879/2535ซึ่งพิพากษาให้จำเลย
ทั้งสองร่วมกันชำระเงิน 40,500 บาทและร่วมกันค้ำประกันรถยนต์ที่เช่าซื้อในสภาพเรียบร้อยใช้การได้ดี
แก่โจทก์หากคืนไม่ได้ให้ใช้ราคาแทน 145,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับ
แต่วันฟ้องจนกว่าจะส่งมอบรถยนต์คืนหรือใช้ราคาแทนกับให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้
ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนโจทก์มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาโจทก์ว่า โจทก์ฟ้อง
ขอให้จำเลยทั้งสองล้มละลายในหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าวได้หรือไม่เห็นว่า หนี้ตามคำพิพากษา

ส่วนที่ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงิน 40,500 บาท แก่โจทก์ ถือได้ว่าเป็นหนี้ที่กำหนดจำนวนได้ โดยแน่นอนแต่หนี้ส่วนนี้แม้จะรวมกับค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความอีก 6,967.50 บาท ที่ศาลชั้นต้นกำหนดให้จำเลยทั้งสองชดใช้แก่โจทก์ก็ยังมีจำนวนน้อยกว่า 50,000 บาท สำหรับหนี้ตามคำพิพากษาส่วนที่ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันคืนรถยนต์ที่เช่าซื้อในสภาพใช้การได้ดีแก่โจทก์ หากคืนไม่ได้ให้ใช้ราคาแทน 145,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย เป็นการกำหนดให้จำเลยทั้งสองกระทำการชำระหนี้ที่ละอย่างก่อนหลังตามลำดับ ไม่ใช้การอันมีกำหนดพึงกระทำเพื่อชำระหนี้มีหลายอย่างอันจำเลยทั้งสองจะพึงเลือกได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 198 ดังนั้น หนี้ตามคำพิพากษาส่วนนี้ที่จำเลยทั้งสองจะต้องกระทำก่อนจึงเป็นหนี้ส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืน อันแสดงว่าโจทก์ยังคงมีกรรมสิทธิ์ในรถยนต์ที่เช่าซื้อและมีสิทธิติดตามเอาคืนจากจำเลยทั้งสองและจำเลยทั้งสองมีหน้าที่ต้องส่งคืนรถยนต์ที่เช่าซื้อในสภาพใช้การได้ดี หากคืนไม่ได้จึงจะใช้ราคาแทน แต่ทางนำสืบของโจทก์ โจทก์มิได้นำสืบให้เห็นว่า จำเลยทั้งสองไม่สามารถคืนรถยนต์ที่เช่าซื้อแก่โจทก์ได้กลับปรากฏตามคำร้องของจำเลยที่ 2 ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2540 ว่ารถยนต์ที่เช่าซื้อดังกล่าว จำเลยที่ 2 กำลังให้ช่างซ่อมให้อยู่ในสภาพใช้การได้ดีและจะนำไปวาง ณ สำนักงานวางทรัพย์กลาง โจทก์ได้รับสำเนาคำร้องแล้วมิได้โต้แย้งแต่ประการใดแสดงว่ารถยนต์ที่เช่าซื้อยังมีอยู่และโจทก์สามารถบังคับให้จำเลยทั้งสองคืนรถยนต์ที่เช่าซื้อได้ ที่โจทก์กล่าวว่า โจทก์ได้ติดตามรถยนต์ที่เช่าซื้อแล้วแต่ไม่พบและเชื่อว่าจำเลยทั้งสองได้จำหน่ายจ่ายโอนรถยนต์ที่เช่าซื้อแก่บุคคลอื่นไปแล้ว เป็นข้อเท็จจริงที่โจทก์เพิกเฉยขึ้นอ้างในชั้นฎีกาโดยไม่ปรากฏในชั้นพิจารณา จึงมิใช่เป็นข้อที่โต้แย้งขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย เมื่อหนี้ส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืนยังอยู่ในสภาพที่อาจบังคับชำระหนี้กันได้จึงไม่แน่นอนว่าหนี้ที่จะบังคับให้ใช้ราคาแทนการส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อจะมีหรือไม่ หนี้ตามคำพิพากษาส่วนนี้จึงเป็นหนี้ที่ไม่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน แม้ข้อนำสืบของโจทก์จะมีเหตุให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าจำเลยทั้งสองมีหนี้สินล้นพ้นตัวก็ตามแต่การที่ศาลจะพิพากษาให้จำเลยทั้งสองล้มละลายจะต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ทั้งสามข้อตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 9 มิใช่ข้อใดข้อหนึ่งเพียงข้อเดียวเท่านั้นเมื่อหนี้ตามคำพิพากษาส่วนที่กำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนมีจำนวนน้อยกว่า 50,000 บาท และหนี้ตามคำพิพากษาส่วนอื่นไม่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนโจทก์จึงฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองล้มละลายในหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าวไม่ได้ส่วนที่โจทก์กล่าวว่า ศาลชั้นต้นเรียกเก็บค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ 200 บาท ไม่ถูกต้อง โจทก์ควรเสียค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ 50 บาทนั้นเห็นว่าโจทก์อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นที่พิพากษายกฟ้องโจทก์เป็นการอุทธรณ์คำพิพากษาตามคำฟ้องขอให้ล้มละลายต้องเสียค่าขึ้นศาลสำหรับคำฟ้องอุทธรณ์ 50 บาท ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 179(1) ที่ศาลชั้นต้นเรียกเก็บค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ 200 บาท ไม่ถูกต้อง ต้องคืนค่าขึ้นศาลส่วนที่เรียกเก็บเกินมาให้แก่โจทก์พิพากษายืน คืนค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ที่เรียกเก็บเกินมา 150 บาท ให้แก่จำเลยทั้งสอง

องค์คณะ

พิชัย เตโชพิทยาอุล · สมปอง เสนเนียม · อภิศักดิ์ พรวชิราภา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/752/2542>